

Hardenberger & Beethoven

2023–24

SÄSONG

Malmö SymfoniOrkester
Håkan Hardenberger, dirigent
Roland Pöntinen, piano
Marika Fältskog, konsertmästare

TOR / 7 DEC / 19.00

LEONARD BERNSTEIN

OVERTYR TILL OPERETTEN CANDIDE

Voltaires *Candide* inspirerade Bernstein att skriva en operett. Till librettot tog han hjälp av tidens stjärnor som Stephen Sondheim, Dorothy Parker, Lillian Hellman med flera, som hjälptes åt med sångtexter och repliker. Premiären 1956 blev ett fiasko, men musiken växte i popularitet och anses idag vara ett av Bernsteins bästa verk. Redan ett år efter premiären blev Ouvertyren ett vanligt förekommande stycke i symfoniorkestrarnas repertoar. Vid minnesceremonin efter Bernsteins död spelades Ouvertyren av New York Philharmonic utan dirigent, för att högtidlighålla deras tidigare chefsdirigent. Än idag spelas Ouvertyren dirigentlöst av New York Philharmonic.

ANDERS ELIASSON

SYMFONI NR 4

Anders Eliassons fjärde symfoni skrevs 2005, under en period då hans produktivitet i komponerandet var utan hejd. Som kompositionselev hos Ingvar Lidholm under slutet av 60-talet hade Eliasson irriterat sig över de outtalade regler och ideal som samtida kompositörer var tvungna att hålla sig till. ”Det var bara en fråga om teknik, inte om musik i det modernistiska fortet som Stockholm var på den tiden”, skrev han i ett skivkonvolut. ”Melodier, till och med vissa tonintervall, var tabu och detta var en katastrof för den mänskliga rösten och det mänskliga örat”. Eliasson höll sig dock trogen sin inre musik och lät inte de stränga idealen påverka honom. I hans fjärde symfoni hörs både de starka melodierna, de vackra intervallsprången och de oväntade rytmerna på ett omiskänneligt Eliassonmanér.

LUDWIG VAN BEETHOVEN

PIANOKONSERT NR 5

Kejsarkonserten skrevs under en orolig och turbulent tid. Napoleons styrkor hade invaderat Wien 1809, och den franska ockupationen hade lett till kaos både rent fysiskt och ekonomiskt. I juli 1809 skrev Beethoven till sin förläggare: ”Vilket destruktivt, bråkigt liv jag ser och hör omkring mig, blott trumslag och mänskligt lidande i alla former”. Beethovens hörsel hade också försämrats allt mer. I rädsla för att kriget skulle eskalera dövheten gömde han sig i en källare och täckte öronen med kuddar för att skydda det sista av den hörsel som fanns kvar. Det som gav honom kraft var att komponera sin femte pianokonsert.

Med frenesi lyckades han övervinna de hinder som hans sjukdom, och livssituation, hade byggt upp. Det finns en ren viljestyrka i kraften som speglas i musiken.

Kritikerkåren var oense om huruvida detta stycke musik var nyskapande och fantasiskt eller bara konstigt och för smalt. Det fanns de som menade att Beethoven bara skrev för konnässörer och inte för den breda massan. Den här diskussionen är alltså ingen nyhet i kulturvärlden. Men fakta kvarstår – Beethovens femte pianokonsert är fortfarande en av de mest spelade och älskade.

HÅKAN HARDENBERGER

DIRIGENT

Vår tids ledande trumpetsolist Håkan Hardenberger utnämndes 2019 till hedersartist i Malmö SymfoniOrkester (MSO). Som en av de ledande internationella förespråkarna för vår tids musik har han uruppfört en lång rad trumpetkonserter tillägnade honom och därigenom lämnat ett avgörande bidrag till den nutida trumpetrepertoaren. Hardenberger samarbetar med de främsta orkestrarna som Wiener Philharmoniker, Berliner Philharmoniker, Royal Concertgebouw Orchestra, Gewandhausorchester Leipzig, New York Philharmonic Orchestra, Boston Symphony Orchestra och London Symphony Orchestra.

Hans solistsamarbeten inkluderar dirigenter som Andris Nelsons, Daniel Harding, Sakari Oramo och Pierre Boulez. Dirigering är en integrerad del av Hardenbergers musikerskap och han har dirigerat Gewandhausorchester Leipzig, Seoul Philharmonic och MSO för att nämna några. Han har studerat trumpet för Bo Nilsson i Malmö, Pierre Thibaud vid Pariskonservatoriet och Thomas Stevens i Los Angeles. Hardenberger är professor i trumpetspel vid Musikhögskolan i Malmö.

ROLAND PÖNTINEN

PIANO

Efter den tidiga debuten med Kungliga Filharmoniska Orkestern har Pöntinen samarbetat med Los Angeles Philharmonic, Philharmonia Orchestra, dirigenter som Esa-Pekka Salonen, Leif Segerstam, Jevgenij Svetlanov och artister som Christian Lindberg, Håkan Hardenberger och Martin Fröst

samt framträtt på Proms i London. Han är tilltalad av intimiteten i recitalformen och har komponerat spännande program inför soloaftnar i New York och London. Pöntinen har gästtat Mostly Mozart i New York och Verbierfestivalen. Han är verksam som tonsättare och arrangör och har gjort fler än 100 skivinspelningar, bland annat ”Ingmar Bergman-Music from the Films” med pianoverk av Schubert, Chopin, Bach och Scarlatti. År 2001 invaldes Pöntinen som ledamot i Kungliga Musikaliska Akademien och har erhållit kungliga guldmedaljen Litteris et Artibus.

MALMÖ SYMFONIORKESTER (MSO) är en av Sveriges ledande symfoniorkestrar med hög internationell nivå och en bred klassisk orkesterrepertoar. I samarbeten med tidigare chefsdirigenter som Vasilij Sinajski, Marc Soustrot och Robert Trevino har repertoaren breddats mot ryska och franska verk och med Trevino växte idén med festivaltonsättare fram. MSO har en stark förankring i nutida repertoar med beställningsverk av vår tids ledande tonsättare.

MSO arbetar med cross over-projekt i samarbete med artister som Avishai Cohen och Lill Lindfors. Lokala och regionala samarbeten sker genom Nallekonserter, Jul- och Familjekonserter, El sistema-inspirerade Side by Side-konserter med Malmö Kulturskola, Filmmusikkonserter, Joystick-konserter med datorspelsmusik och konsertprojekt med Musikhögskolan i Malmö.

LEONARD BERNSTEIN (1918–1990)

Ouvertyr till operetten Candide (1956), 5 min.

ANDERS ELIASSON (1947–2013)

Symfoni nr 4 (2005), 25 min.

1. Allegro
2. Adagio
3. Con moto, minaccioso
4. Adagio

– paus ca 25 min. –

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)

Pianokonsert nr 5 i Ess-dur, Kejsarkonserten, op. 73 (1809), 40 min.

1. Allegro
2. Adagio un poco moto, mosso
3. Rondo. Allegro

Konsertlängd ca 1 tim. 50 min. inkl. paus